

ราชอาณาจักรภูฏาน (Kingdom of Bhutan)

เมืองหลวง กรุงทิมพู

ที่ตั้ง ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ อยู่ระหว่างจีนและอินเดีย บริเวณเส้นละติจูดที่ 27 องศา 30 ลิปดาเหนือ เส้นลองจิจูดที่ 90 องศา 30 ลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ 38,394 ตร.กม.

อาณาเขต ความยาวของเส้นพรมแดนทั้งหมด 1,136 กม.
ทิศเหนือ ติดกับจีน (477 กม.)
ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก และทิศใต้ ติดกับอินเดีย (659 กม.)

ภูมิประเทศ ภูฏานไม่มีทางออกสู่ทะเล เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีที่ราบ และทุ่งหญ้าระหว่างหุบเขา มีแม่น้ำหลายสายที่ไหลลงมาจากยอดเขาหิมาลัยตัดผ่านประเทศจากเหนือลงใต้ นำความอุดมสมบูรณ์มาสู่ภาคกลางและภาคใต้ จึงส่งผลให้ชาวภูฏานส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณหุบเขาตอนกลางของประเทศ (ระดับความสูง 1,100-2,600 ม.) และบริเวณตอนใต้ (ระดับความสูง 300-1,600 ม.) โดยมีเทือกเขาสูงชันจากเหนือไปใต้ที่ลดหลั่นลงมาจากเทือกเขาหิมาลัย เป็นกำแพงกั้นระหว่างหุบเขาตอนกลางต่าง ๆ ที่ตัดขาด

ชุมชนออกจากกัน ทิ้งให้หมู่บ้านส่วนใหญ่อยู่อย่างโดดเดี่ยวและการไปมาหาสู่ระหว่างกันค่อนข้างลำบาก ภูมิประเทศของภูฏานสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ เทือกเขาสูงตอนเหนือที่เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาหิมาลัยที่ลาดเชิงเขาในตอนกลางของประเทศ และที่ราบทางตอนใต้ของประเทศมีแม่น้ำพรหมบุตรไหลผ่าน

ภูมิอากาศ พื้นที่ส่วนใหญ่มีภูมิอากาศแบบกึ่งร้อน ฝนตกชุก ยกเว้นตอนเหนือ ซึ่งเป็นภูเขาสูง ทำให้มีอากาศหนาวในเขตเทือกเขา อากาศตอนกลางวัน 15-25 องศาเซลเซียส กลางคืน 5-10 องศาเซลเซียส และมี 4 ฤดู คือ ฤดูใบไม้ผลิ มี.ค.-พ.ค. อากาศจะอบอุ่นและอาจมีฝนประปราย ฤดูร้อน มิ.ย.-ส.ค. จะมีพายุฝนตามเทือกเขาจะเขียวชอุ่ม ฤดูใบไม้ร่วง ก.ย.-พ.ย. อากาศจะเย็น ท้องฟ้าแจ่มใสเหมาะแก่การเดินทาง ฤดูหนาว ธ.ค.-ก.พ. อากาศเย็นจัดตอนกลางคืน และรุ่งเช้ามีหมอกหนาเป็นบางครั้ง โดยเฉพาะในช่วง ม.ค. อาจมีหิมะตกบ้าง

ประชากร 876,181 (ต.ค.2566) ประกอบด้วย 3 เชื้อชาติ ได้แก่ 1) ชาชอพ (Sharchops) ชนพื้นเมืองดั้งเดิมอาศัยอยู่ทางภาคตะวันออก 2) นาล็อบ (Ngalops) เชื้อสายทิเบต อาศัยอยู่ทางภาคตะวันตกและตอนกลางของประเทศ และ 3) โชซัม (Lhotshams) เชื้อสายเนปาลอาศัยอยู่ทางใต้ ซึ่งปัจจุบัน รัฐบาลภูฏานพยายามผลักดันให้กลับไปสู่ถิ่นฐานเดิมในเนปาล อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ วัยเด็ก (0-14 ปี) 23.49% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 69.97% และวัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 6.54% อายุขัยเฉลี่ยของประชากร 73.01 ปี เพศชาย 71.84 ปี เพศหญิง 74.25 ปี อัตราการเกิด 16 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 6 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 0.96% และประชากร 44.4% อาศัยอยู่ในเขตเมือง

ศาสนา พุทธมหายาน นิกายกายูปา (Kagyupa) 74.8% (มีศาสนาเช่นเดียวกับพุทธมหายานของทิเบต) ฮินดู 22.6% ศาสนาพินและความเชื่อดั้งเดิม 1.9% และอื่น ๆ (ศาสนาคริสต์และอิสลาม) 0.7%

ภาษา ภาษาซองกา (Dzongkha) เป็นภาษาราชการ และใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในสถาบันการศึกษา และการติดต่อธุรกิจ นอกจากนี้ ยังมีภาษาท้องถิ่นอื่น ๆ เช่น ภาษาซาฮอป (Sharchhopka) ภาษา Lhotshamkha ภาษาเนปาลี และภาษาทิเบต

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 70.9% แบ่งเป็นชาย 77.9% และหญิง 62.8% เด็กอายุ 15 ปีขึ้นไปสามารถอ่านออกเขียนได้ งบประมาณด้านการศึกษา 16.24% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product-GDP) ปี 2564

การก่อตั้งประเทศ เมื่อศตวรรษที่ 17 นักบวชซับริง นาวัง นำเกล (Zhabdrung Ngawang Namgyal) ได้รวบรวมภูฏานให้เป็นปึกแผ่น และก่อตั้งเป็นประเทศขึ้น โดยริเริ่มการบริหารประเทศแบบสองระบบ คือ แยกเป็นฝ่ายฆราวาสและฝ่ายสงฆ์เป็นเวลานานกว่าสองศตวรรษ จนกระทั่งเมื่อ 17 ธ.ค.2450 พระองค์ที่ปรึกษาแห่งรัฐ ผู้ปกครองจากมณฑลต่าง ๆ ตลอดจนตัวแทนประชาชนได้มารวมตัวกันที่เมืองพูนาคา และลงมติเลือก Ugyen Wangchuck ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้ปกครองเมืองตรองซา (Trongsa) ขึ้นเป็นกษัตริย์องค์แรกของภูฏาน โดยดำรงตำแหน่งเป็นสมเด็จพระราชาธิบดีองค์แรกแห่งราชวงศ์วังชุก (Wangchuck) เนื่องจากคุณสมบัติที่โดดเด่นของพระองค์ตั้งแต่ครั้งยังทรงดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองเมือง

ตรองชา ทรงมีลักษณะความเป็นผู้นำและเคร่งศาสนา มีความตั้งพระทัยแน่วแน่ที่จะยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ราชวงศ์วังชุกปกครองภูฏานมาจนถึงปัจจุบัน สมเด็จพระราชาธิบดีองค์ปัจจุบัน คือ สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก (Jigme Khesar Namgyal Wangchuck) ขึ้นครองราชสมบัติเมื่อ 19 ธ.ค.2549 เป็นสมเด็จพระราชาธิบดีองค์ที่ 5 แห่งราชวงศ์วังชุก

วันชาติ 17 ธ.ค. (วันคล้ายวันสถาปนาสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก ขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกของภูฏาน)

การเมือง ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี 2548 ภูฏานจัดการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกเมื่อ 24 มี.ค.2551 มี นรม.เป็นผู้บริหารประเทศ โดยมีคณะองคมนตรีเป็นที่ปรึกษา และสภาแห่งชาติที่เรียกว่าซงดู (Tsongdu) ทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ประกอบด้วย สมาชิก 161 คน โดยสมาชิก 106 คนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และสมาชิกที่เหลือ 55 คน มาจากการแต่งตั้งของพระมหากษัตริย์

ฝ่ายบริหาร : นับตั้งแต่ปี 2541 ตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลหรือ นรม. (Head of Government) คือ ประธานคณะมนตรี (Chairman of the Council of Ministers) ซึ่งคัดเลือกจากสมาชิกคณะมนตรี (เทียบเท่า ครม.) ซึ่งมีจำนวน 10 คน และอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี โดยผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด ลำดับ 1-5 หมุนเวียนกันดำรงตำแหน่ง นรม./ประธานสภาคณะมนตรีคราวละ 1 ปี

ฝ่ายนิติบัญญัติ/รัฐสภา : ใช้ระบบ 2 สภา ประกอบด้วย 1) สภาแห่งชาติ (National Council) เป็นสมาชิกไม่สังกัดพรรคใด (Non-Partisan National Council) จำนวน 25 ที่นั่ง โดย 20 ที่นั่ง มาจากการเลือกตั้งใน 20 เขตเลือกตั้ง (Dzongkhags) วาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี และพระมหากษัตริย์เสนอชื่อสมาชิกอีก 5 คน และ 2) รัฐสภา (National Assembly) มีสมาชิกจำนวน 47 คน มาจากการเลือกตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี

ฝ่ายตุลาการ : ศาลสูงสุด คือ ศาลฎีกา (Supreme Court of Appeal) พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้พิพากษา

พรรคการเมืองสำคัญ : พรรค Bhutan Peace and Prosperity Party (หรือ Druk Phuensum Tshongpa-DPT) นำโดยนายจิกมี ทินเลย์ และพรรค People's Democratic Party (PDP) นำโดยนายเชริง ท็อบเกย์ พรรค United Party of Bhutan (หรือ Druk Nyamrup Tshogpa-DNT) นำโดยนายโลเตย์ เชอริง พรรค Bhutan Peace and Prosperity Party (หรือ Druk Phuensum Tshogpa-DPT) นำโดยนายดอร์จี วังดี พรรค People's Democratic Party (PDP) นำโดยนายเชอริง ท็อบเกย์

เศรษฐกิจ นับตั้งแต่สมัยอดีตสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก ภูฏานเริ่มดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจ โดยการเปิดประเทศ แปรรูปรัฐวิสาหกิจ ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ปัจจุบัน รัฐบาลภูฏานอยู่ระหว่างการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงทุน เพื่อให้มีความชัดเจนแก่นักธุรกิจต่างประเทศในการเข้ามาลงทุนในภูฏาน ขณะเดียวกัน ภูฏานไม่ต้องการการลงทุนจากต่างชาติมากเกินไป เนื่องจากยังคงต้องการพัฒนาประเทศแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของประเทศ ต่อมาสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก ทรงสานต่อนโยบายดังกล่าวของพระราชบิดา โดยเน้นการเพิ่มปริมาณการลงทุนจากต่างประเทศและการท่องเที่ยว

ภูฏานมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่พยายามส่งเสริมการส่งออก และพัฒนาเศรษฐกิจตามหลักการพึ่งตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายความสุขมวลรวม โดยขณะนี้ภูฏานอยู่ระหว่างการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปด้วยความช่วยเหลือจากธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือจากตะวันตก อินเดีย และญี่ปุ่น รายได้สำคัญของภูฏานมาจากการส่งออกกระแสไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ (ให้แก่อินเดีย) และการท่องเที่ยว ปัจจุบัน ภูฏานมีโครงการเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำอีก 12 แห่ง ซึ่งสามารถผลิตกระแสไฟฟ้ารวมกันได้เป็นปริมาณอย่างน้อย 10,000 เมกะวัตต์ ตั้งแต่ปี 2563 ถึงประมาณ 1 ก.ค.-30 มิ.ย.

สกุลเงิน ตัวอย่างสกุลเงิน : จุลตรัมภูฏาน (Bhutanese Ngultrum/BTN)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 82.53 จุลตรัมภูฏาน

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 บาท : 2.29 จุลตรัมภูฏาน (ต.ค. 2566)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ (ปี 2566)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) : 2,958 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 4.3%

ดุลบัญชีเดินสะพัด : ขาดดุล 789,000 ดอลลาร์สหรัฐ

รายได้เฉลี่ยต่อหัว : 3,497.23 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : ประมาณ 280,000 คน (ต.ค.2566)

อัตราการว่างงาน : 3.6%

อัตราเงินเฟ้อ : 6.56%

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : ขาดดุล 228.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (มี.ค.2566)

มูลค่าการส่งออก : 19.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ/เดือน

สินค้าส่งออก : ไฟฟ้าพลังงานน้ำ (ส่งออกไปยังอินเดีย) โลหะผสม เหล็ก ซีเมนต์ กระจาน แคลเซียมคาไบด์ ลวดทองแดง แร่แมงกานีส ยิปซัม และผลผลิตทางการเกษตร

คู่ค้าสำคัญ : อินเดีย ฮองกง บังกลาเทศ ญี่ปุ่น เนปาล และสิงคโปร์

มูลค่าการนำเข้า : 2.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ต.ค.2566)

สินค้านำเข้า : น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่นรถยนต์ เครื่องบิน เครื่องจักรและส่วนประกอบ ข้าว และยานยนต์

คู่ค้าสำคัญ : อินเดีย เกาหลีใต้ ไทย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น จีน และเนปาล

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ : ไม้ซุง พลังงานจากน้ำ ยิปซัม แคลเซียมคาร์บอเนต

สินค้าเกษตรที่สำคัญ : ข้าว ข้าวโพด พืชเศรษฐกิจประเภทหัว พืชในสกุลส้ม พริก ผลิตภัณฑ์จากนมและไข่ เครื่องเทศ

อุตสาหกรรมที่สำคัญ : ซีเมนต์ ไม้แปรรูป ผลไม้แปรรูป เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ แคลเซียมคาร์ไบด์ และการท่องเที่ยว

การทหาร กองทัพภูฏาน (Royal Bhutan Army) ประกอบด้วย ทบ. ทหารราชองครักษ์ (Royal Bodyguards) และตำรวจ (Royal Bhutan Police) ภูฏานไม่มี ทร. เนื่องจากไม่มีพื้นที่ติดทะเล ส่วนกองกำลังทางอากาศมีขนาดเล็ก และผนวกอยู่ใน ทบ. มีอินเดียให้ความช่วยเหลือในการฝึกอบรมอาวุธยุทโธปกรณ์และการป้องกันทางอากาศของน่านฟ้าภูฏาน งบประมาณด้านการทหาร 28,908,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ปี 2566)

ปัญหาด้านความมั่นคง

- 1) ปัญหาผู้อพยพชาว Lhotshampas ในเนปาล ประมาณ 105,000 คน อาศัยอยู่ตามชายแดนเนปาลและภูฏานในค่ายผู้อพยพจำนวน 7 แห่ง โดยภูฏานยังไม่ยอมรับผู้อพยพทั้งหมดกลับ โดยอ้างว่าไม่มีอัตลักษณ์ของชาวภูฏาน
- 2) ภูฏานและจีนยังคงมีความขัดแย้งในการกำหนดเส้นเขตแดน เนื่องจากขาดหลักเขตแดนและสนธิสัญญาแบ่งเขตดินแดนที่ชัดเจน
- 3) ภูฏานประเมินว่า ต้องเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์เป็นพิเศษ หลังจากพบว่า มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือ

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ที่สำคัญ ได้แก่ BIMSTEC, SAARC, NAM, ACD, UN, UNCTAD, UNESCO, WHO และ WTO (ผู้สังเกตการณ์)

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระดับความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของภูฏานอยู่ในระดับด้อยพัฒนา ทั้งนี้ ภูฏานไม่ได้ให้ความสนใจด้านความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากนัก การดำเนินชีวิตของชาวภูฏานเป็นไปอย่างเรียบง่าย ใกล้ชิดธรรมชาติ และรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี อย่างไรก็ตาม เมื่อปี 2553 รัฐบาลกำหนดโครงการ E-Governance เพื่อนำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และการสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเมือง การบริหารจัดการงานของรัฐ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งนำเสนอประโยชน์ของการใช้อินเทอร์เน็ตในการจัดประชุมแบบถ่ายทอดสด การจัดสร้างฐานข้อมูล การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินโครงการ เพื่อพัฒนาประเทศ

การขนส่งและโทรคมนาคม เนื่องจากภูฏานมีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเนินเขาและภูเขาสูงชัน ทुरกันดาร ทำให้การสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการคมนาคมใช้งบประมาณสูง และดำเนินไปด้วยความยากลำบาก ชาวภูฏานจึงนิยมใช้การเดินเท้าและใช้สัตว์ในการเดินทาง เช่น ม้า ลา ล่อ ปัจจุบัน ภูฏานมีท่าอากาศยานเพียง 2 แห่งทั่วประเทศ ไม่มีเส้นทางรถไฟ มีถนนยาวเป็นระยะทางทั้งสิ้น 10,578 กม. แบ่งเป็นถนนลาดยาง 2,975 กม. และถนนลูกรัง 7,603 กม. (ปี 2556) การโทรคมนาคม : มีโทรศัพท์พื้นฐานให้บริการประมาณ 21,081 เลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 698,373 เลขหมาย (ข้อมูลปี 2559) การให้บริการโทรศัพท์จะมีอยู่ทั่วไปในเขตเมืองและเขตสำคัญของภูมิภาค รหัสโทรศัพท์ระหว่างประเทศ +975 บริการโทรศัพท์ต่างประเทศและโทรสารเชื่อมต่อทางแผ่นดินและคลื่นความถี่สูงผ่านอินเดีย มีดาวเทียม 1 ดวง คือ Intelsat (ปี 2555) มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 53.5% ของประชากรทั้งหมด (ปี 2565) บัญชีผู้ใช้เฟซบุ๊ก 475,900 บัญชี (ปี 2565) รหัสอินเทอร์เน็ต คือ .bt

การเดินทาง สายการบินดริ๊กแอร์ ซึ่งเป็นสายการบินแห่งชาติภูฏาน และสายการบิน Tashi Air ให้บริการบินตรงจากกรุงเทพฯ ไปยังเมืองพาโร ทางตะวันออกของภูฏาน ห่างจากทิมพูประมาณ 53 กม. รวมทั้งหมด 21 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ เวลาภูฏานช้ากว่าไทย 1 ชม. นักท่องเที่ยวไทยที่จะเดินทางเข้าภูฏานต้องขอรับการตรวจลงตรา ส่วนผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและราชการได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา และสามารถพำนักในภูฏานได้ไม่เกิน 90 วัน

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

ภูฏานปรับนโยบายด้านการท่องเที่ยวและเน้นรับเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพตามนโยบาย High value: Low volume หลังสิ้นสุดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยประกาศเพิ่มค่าธรรมเนียมการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Fee-SDF) จาก 65 ดอลลาร์สหรัฐ/คืน เป็น 200 ดอลลาร์สหรัฐ/คืน สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ยกเว้นนักท่องเที่ยวจากอินเดีย) ที่เดินทางเข้าภูฏาน เมื่อ ก.ค.2565 ซึ่งน่าจะส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง โดยนาย Dorji Dhradhul ผอ.สภาการท่องเที่ยวภูฏาน (Director General of Tourism Council Bhutan-TCB) ให้เหตุผลว่า นโยบายการท่องเที่ยวเดิมใช้มาตั้งแต่ทศวรรษ 1970 (ปี 2513-2523) และไม่ต้องการรับนักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถ เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เฉพาะห้วง ม.ค.-ก.ย.2566 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 62,700 คน เดินทางเข้าภูฏาน แต่ภูฏานมีจำนวนโรงแรม ถนน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำกัด

ภูฏานมีนโยบายเปิดประเทศสู่ภายนอก โดยเริ่มดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปสู่ภาคเอกชน ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการขยายความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศในทวีปเอเชีย อย่างไรก็ตาม ภูฏานใกล้ชิดและต้องพึ่งพาอินเดียเป็นหลัก ดังนั้น อินเดียจึงมีอิทธิพลต่อการเมืองและการต่างประเทศของภูฏานอย่างมาก

ความสัมพันธ์ไทย-ภูฏาน

ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับภูฏานเมื่อ 14 พ.ย.2532 โดยดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันในฐานะประเทศผู้ให้กับมิตรประเทศ ภูฏานให้การสนับสนุนไทยในเวทีระหว่างประเทศด้วยดีเสมอมา และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทั้งในระดับพระราชวงศ์และระดับประชาชนที่มีความเชื่อมโยงทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรม ปัจจุบัน สถานเอกอัครราชทูต (สอท.) ไทย ณ กรุงธากา (บังกลาเทศ) มีเขตอาณาครอบคลุมภูฏาน ซึ่งมีกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ไทยประจำทิเบต คือ นายดาโชอุเกน เซชป ดอร์จี (Dasho Ugen Tshechup Dorji) ได้รับสัญญาบัตรตราตั้ง ตั้งแต่ 10 ก.พ.2546 นอกจากนี้ ไทยยังเป็นจุดหมายปลายทางของสมาชิกราชวงศ์และชาวภูฏานที่มีฐานะดีในการเดินทางมาศึกษาและรับการรักษาพยาบาล ปัจจุบัน มีนักศึกษาชาวภูฏานเข้ามาศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในไทยเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการศึกษาในประเทศตะวันตก และมีทุนการศึกษาที่ไทยให้การสนับสนุนเป็นจำนวนมาก

ความสัมพันธ์ในเชิงการค้ายังมีไม่มากนัก เนื่องจากยังไม่มีความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน และความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างกัน มูลค่าการค้าไทย-ภูฏาน ห้วง ม.ค.-ส.ค.2566 รวม 16.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยส่งออก 16.37 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นำเข้า 300,000 ดอลลาร์สหรัฐ สินค้าไทยที่ส่งออกไปยังภูฏาน ได้แก่ ผ้าฝ้าย สิ่งทออื่น ๆ อัญมณีและเครื่องประดับ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ส่วนสินค้าที่ไทยนำเข้าจากภูฏาน ได้แก่ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เครื่องบิน เครื่องร่อน อุปกรณ์การบินและส่วนประกอบ

ข้อตกลงสำคัญ : บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาด้านสุขอนามัย (ต.ค.2530) ความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศ (มิ.ย.2536) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตร (เม.ย.2545) ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับหนังสือเดินทางทูตและราชการ (ก.ค.2547) ความตกลงว่าด้วยกรอบความร่วมมือที่ครอบคลุมทุกด้าน (ก.ค.2547) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านวัฒนธรรม (มิ.ย.2548) พิธีสารเพิ่มเติมความตกลงว่าด้วยกรอบความร่วมมือที่ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อเพิ่มความร่วมมือด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของถนน (ม.ค.2551) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างไทยกับภูฏาน (พ.ย.2556)

นายโลเตย์ เซอริง
(Lotay Tshering)

ตำแหน่ง	นายกรัฐมนตรีภูฏาน
เกิด	10 พ.ค.2512 (อายุ 55 ปี/ปี 2567) ที่กรุงทิมพู ภูฏาน
สถานภาพ	สมรสกับแพทย์หญิง Ugyen Dema มีบุตรสาว 1 คน และบุตรบุญธรรมชาย 1 คน หญิง 1 คน
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ปริญญาตรี ด้านแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธากา บังกลาเทศ - ปริญญาโท ด้านระบบทางเดินปัสสาวะ มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐฯ - ปริญญาโท ด้านบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแคนเบอร์รา ออสเตรเลีย
พรรคการเมืองที่สังกัด	พรรค Druk Nyamrup Tshogpa (DNT)
ประวัติการทำงาน	ที่ปรึกษาศัลยแพทย์ประจำโรงพยาบาล Mongar Regional Referra
ประวัติทางการเมือง	<ul style="list-style-type: none"> ปี 2542 - ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปี 2547 - ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข ปี 2550-2555 - ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง ปี 2556 - เข้าร่วมพรรค Druk Nyamrup Tshogpa (DNT) และลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่แพ้การเลือกตั้งรัฐสภาครั้งแรก พ.ค.2561-ปัจจุบัน - หัวหน้าพรรค DNT 18 ต.ค.2561-ปัจจุบัน - นรม.ภูฏาน

คณะรัฐมนตรีภูฏาน

สมเด็จพระราชาธิบดี	Jigme Khesar Namgyel
ประธานสภาที่ปรึกษาส่วนพระองค์	Wangchuck
นรม.	Rinzin Gyaltshen
รมว.กระทรวงการต่างประเทศและการค้าต่างประเทศ	Lotay Tshering
รมว.กระทรวงเกษตรและปศุสัตว์	Tandi Dorji
รมว.กระทรวงสาธารณสุข	Yeshey Penjor
รมว.กระทรวงพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ	Dechen Wangmo
รมว.กระทรวงการคลัง	Loknath Sharma
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Namgay Tshering
รมว.กระทรวงศึกษาธิการและพัฒนาฝีมือแรงงาน	Ugyen Dorji
รมว.กระทรวงโครงสร้างพื้นฐานและการขนส่ง	Jai Bir Rai
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการจ้างงาน	Dorji Tshering
	Karma Dorji

(ต.ค.2566)

